

कोड : ३०९

प्रश्नपत्रिका क्र.

724268

परीक्षा दिनांक : १६/०९/२०१६

माध्यम : उर्दू

(MAHATET)

पेपर I (इ. १ली ते इ. ५वी)

बैठक क्रमांक

वेळ : सकाळी १०.३० ते दुपारी १.००

3 3 0 2 3 1 0 3 9 3

एकूण गुण १५०

एकूण पृष्ठे

एकूण पृष्ठे ८०

प्रश्नपत्रिका सोडविण्यापूर्वी कृपया खालील सूचना काळजीपर्वक वाचा.

सूचना :

Mahatet
पृष्ठ

- १) प्रश्नपत्रिकेमध्ये सलग एकूण १५० प्रश्न असून ते सोडविण्यासाठी उमेदवारास अडीच तास वेळ देण्यात आलेला आहे. प्रत्येक प्रश्नास एक गुण आहे. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- २) उर्दू माध्यमाच्या परीक्षार्थ्यांना हस्तलिखित स्कॅनिंग केलेली व डीटीपी केलेली एकत्रित प्रश्नपत्रिका देण्यात येत आहे. प्रश्नाचे उत्तर निश्चित करताना हस्तलिखित स्कॅनिंग केलेले प्रश्न व डीटीपी केलेले प्रश्न या दोहोचा संदर्भ घ्यावा. दोन्हीमध्ये तफावत किंवा विसंगती आढळल्यास हस्तलिखित स्कॅनिंग केलेले प्रश्न प्रमाण मानले जातील.
- ३) प्रत्येक प्रश्न वस्तुनिष्ठ स्वरूपाचा असून प्रश्नाच्या खाली उत्तराचे पर्याय दिलेले आहेत. उत्तर नोंदविताना चार पर्यायांपैकी बरोबर उत्तर असलेल्या पर्याय क्रमांकाच्या वर्तुळाला काव्या/निव्या शाईच्या बॉलपेनने पूर्णपणे रंगवून उत्तर देणे आवश्यक आहे. अर्धवट रंगवलेले वर्तुळ, खाडाखोड अथवा एकाच प्रश्नासाठी दोन उत्तरे दर्शविलेली असतील अशा उत्तरांना गुण दिले जाणार नाहीत. पेन्सिलीने नोंदविलेली उत्तरे तपासली जाणार नाहीत.

प्रश्नपत्रिकेमध्ये खालीलप्रमाणे विषयनिहाय प्रश्न आहेत.

माध्यम

• भाग - A : भाषा १ व २	- प्रश्न-क्रमांक १ ते ६०	- ६० गुण (इंग्रजी किंवा मराठी) व उर्दू
• भाग - B : बालमानसशास्त्र व अध्यापनशास्त्र	- प्रश्न-क्रमांक ६१ ते ९०	- ३० गुण उर्दू
• भाग - C : गणित	- प्रश्न-क्रमांक ९१ ते १२०	- ३० गुण उर्दू
• भाग - D : परिसर अभ्यास	- प्रश्न-क्रमांक १२१ ते १५०	- ३० गुण उर्दू
- ४) एकदा दिलेले उत्तर बदलता येणार नाही.
  - ५) प्रश्नाला दिलेले पर्याय अचूक उत्तराच्या संदर्भ असतात. त्यामुळे सर्वात अचूक उत्तराच्या वर्तुळाला गिरवणे आवश्यक आहे, याची परीक्षार्थीने नोंद घ्यावी.
  - ६) प्रत्यक्ष परीक्षा झाल्यानंतर एक आठवड्याचे आत संभाव्य उत्तरसूची जाहिर करण्यात येईल. प्रश्नपत्रिकेमधील प्रश्नांबाबत प्राप्त आझेपांनुसार कोणत्याही कारणामुळे प्रश्न (प्रश्न व पर्यायी उत्तरे) चुकीचे आहेत असे आढळल्यास व परिषदेच्या तज्ज्ञ समितीने ते मान्य केल्यास ते प्रश्न रद्द करून उर्वरित प्रश्नांच्या गुणांवर आधारित तज्ज्ञ समितीने निश्चित केलेल्या निश्चित सूत्रानुसार अचूक प्रश्नांच्या गुणांनुसार पात्रता जाहिर करण्यात येईल.
  - ७) परीक्षार्थीने आपला बैठक क्रमांक त्यांना पुरविलेल्या प्रश्नपत्रिकेवर नोंदवावा.
  - ८) प्रश्नपत्रिकेत कोणत्याही प्रश्नांच्या उत्तराची नोंद करू नये. उत्तरपत्रिकेचा, प्रश्नपत्रिकेचा कोणताही भाग वेगळा करू नये.
  - ९) कच्चे काम करण्यासाठी प्रश्नपत्रिकेच्या शेवटच्या पानावर दिलेल्या कोण्या जागेचा वापर करावा.
  - १०) परीक्षार्थीने प्रश्नपत्रिकेचा व उत्तरपत्रिकेचा क्रमांक स्वाक्षरी पटावर लिहिणे आवश्यक आहे.
  - ११) परीक्षा प्रवेशपत्राची मागणी केल्यास पर्यवेक्षकाकास दाखवावा.
  - १२) उत्तरपत्रिका देताना उत्तरपत्रिकेची Carbonless प्रत परीक्षार्थीने परीक्षा झाल्यानंतर परत घेऊन स्वाक्षरी पटावर दुसरी स्वाक्षरी करावी. दुसरी स्वाक्षरी नसल्यास त्याने उत्तरपत्रिका पर्यवेक्षकाकडे दिलेली नाही असे समजण्यात येईल.
  - १३) पर्यवेक्षकाच्या सूचनेशिवाय परीक्षागृह सोडू नये.
  - १४) परीक्षार्थीने परीक्षा चालू असताना अथवा परीक्षा संपल्यानंतर परीक्षेसंबंधी कोणतेही साहित्य परीक्षागृहाबाहेर नेल्यास / नेल्याचे निर्दर्शनास आल्यास त्याची या परीक्षेतील उमेदवारी रद्द होईल. त्याचबरोबर त्यांचेविरुद्ध भारतीय दंडसंहिता (IPC) अंतर्गत कारवाई करण्यात येईल.

2. Select the correct name of the underlined clause :

That the train will be late is certain

(1) Noun Clause	(2) Adverb Clause
(3) Adjective Clause	(4) Relative Clause

3. Choose the correct 'active voice' sentence of the given sentence :

Leopards are surrounded by human settlements.

- (1) Human settlements surrounded leopards.
  - (2) Human settlements surrounds leopards.
  - (3) Human settlement have surrounded leopards.
  - (4) Human settlements surround leopards.

4. Choose the correct 'past perfect tense' sentence from the given sentences :

- (1) Around 7pm., the power had gone off.
  - (2) Around 7pm., the power has gone off.
  - (3) Around 7pm., the power has went off.
  - (4) Around 7pm., the power was gone off.

5. Select the correct ‘indirect speech’ sentence of the given sentence :

Mr. Khan said, "How beautiful it is to get our cars cleaned!"

- (1) Mr. Khan exclaimed it was very beautiful to get their cars cleaned.
  - (2) Mr. Khan exclaimed that it was very beautiful to get their cars cleaned.
  - (3) Mr. Khan exclaimed that it was very beautiful to got their cars clean.
  - (4) Mr. Khan exclaimed that it wasn't very beautiful to get their cars cleaned.

6. The correct 'Synonym' of 'Predict' is :

(1) observe	(2) assert
(3) foretell	(4) explain

7. Choose the correct opposite of 'endow' :

(1) divert	(2) dispossess	(3) rob	(4) snatch

8. Choose the correct part of the sentence that has an error :

Neither did he / accept the punishment / or apologised / for his mistake.

<i>a</i>	<i>b</i>	<i>c</i>	<i>d</i>
(1) a	(2) b	(3) c	(4) d

9. Select the correct 'degree sentence' of the given sentence :

Dogs are easier to catch than deer or boar.

- (1) Deer or boar are not as easy to catch as dogs.
- (2) Dogs are the easiest to catch.
- (3) Deer or boar are as easy to catch as dogs.
- (4) Dogs aren't as easy to catch as deer or boar.

10. Choose the correct preposition in the given sentence :

Kiran was innocent _____ the guilt.

(1) of	(2) after	(3) with	(4) on

11. The phrase 'A dark horse' means :

(1) An unknown person	(2) A nightmare
(3) A black horse	(4) An unforeseen competitor

12. Choose the grammatically wrong sentence :

- (1) Neither he nor I was there.
- (2) Many a glorious deeds were done.
- (3) Our followers are but a handful.
- (4) Everyone of the boys loves the ride.

21. Choose the correct 'Hardly ..... when' sentence of the given sentence :

As soon as Keku came home, all were happy.

- (1) Hardly had Keku come home when all were happy.
- (2) Hardly had Keku came home when all were happy.
- (3) Hardly had Keku came home when all are happy.
- (4) Hardly Keku came home when all were happy.

22. Choose the appropriate alternative to fill in the blank :

If K. Nath had gone away, we _____ him.

(1) missed	(2) would have missed
(3) would miss	(4) will miss

23. Choose the correct 'not only ..... but also' of the given sentence.

The boys let out a hurrah and started jumping about.

- (1) Not only the boys let out a hurrah but also started jumping about.
- (2) The boys let out not only hurrah but also started jumping about.
- (3) The boys not only let out a hurrah but also started jumping about.
- (4) The boys let out hurrah not only started but jumping about also.

24. Choose the correct 'Wh-Question' to get underlined part as answer :

The ten-member team set up a cage with a live bait.

- (1) What did the ten-member team set up with a live bait ?
- (2) What do the ten-member team set up with a live bait ?
- (3) What did the ten-member team sat up with a live bait ?
- (4) What the ten-member team did set up with a live bait ?

25. Choose the correct 'active voice' sentence from the given sentences :

- (1) Some children were given money.
- (2) I'll miss out on a few people.
- (3) Cricket had been played for India.
- (4) Keku was sent to Latur for higher education.

Read the following passage carefully and select the most correct answers of the given questions.

[Q. Nos. 26 to 30]

The capitalist system of society does not foster healthy relations among human beings. A few people own all the means of production and others - though nominally few have to sell their labour under conditions imposed upon them. The emphasis of capitalism being on the supreme importance of material wealth the intensity of its appeal is to the acquisitive intensity. It promotes worship of economic power with little regard to the means employed for its acquisition and the end that it serves. By its exploitation of human beings to the limits of endurance its concentration is on the largest profit rather than maximum production. Thus the division of human family is done on the basis of economic circumstance. All this is injurious to division of human dignity. And when the harrowed poor turn to the founders of religion for succour, they rather offer a subtle defence of the established order. They promise future happiness for their present suffering and conjure up visions of paradise to redress the balance to soothe the suffering and the revolt of the tortured men. The system imposes injustice, the religion justifies it.

26. The passage indicates that the capitalist system is :

- (1) prosperous   (2) fair   (3) ambitious   (4) dehumanising

27. The established order is supported by religion to :

- (1) Perpetuate the injustice imposed by the capitalist system.
- (2) Alleviate the suffering of the poor in the capitalist system.
- (3) Balance the suffering of the poor with hopes of future rewards.
- (4) Help the tortured men to seek redress.

28. In a capitalist system :

- (1) the means justify the ends.
- (2) the means endorsed by religion are strictly followed.
- (3) means which lead to exploitation are strictly prohibited.
- (4) the ends justify the means.

29. Capitalism is injurious to human relations because it divides society into two groups, i.e. :

- (1) exploiters and exploited.   (2) working and non-working.
- (3) religious and irreligious.   (4) buyers and sellers.

30. In a capitalistic system of society each man wishes :

- (1) to produce maximum wealth.   (2) to have visions of paradise.
- (3) to acquire maximum wealth.   (4) to soothe the sufferings of others.

खालील उतारा वाचून त्याखालील प्रश्न-क्रमांक 1 ते 4ची उतरे दिलेल्या पर्यायातून निवडा :

महत्त्वाकांक्षा हा तर तरुणाचा स्थायिभाव ! मी मोठा होईन, परिस्थितीच्या डोक्यावर पाय ठेवून मी तिला वाकविन. ही तरुणाची उभारीची उर्मी असते. निर्भयता म्हणजे तरुणाच्या जीवनसंगीतातल्या सगळ्यात उंच स्वर. ‘भय’ हा या स्वराचा फुटलेला चिरका आवाज ! चिरका आवाज कोणाला कधीतरी आवडेल का ? जग उंच स्वराची तान एकायला उत्सुक असतं, चिरका आवाज नाही.

अभिमान असतो तरुण्याचा आत्मा ! ज्या माणसात श्रद्धा नाही तो माणूस नाही आणि ज्या तरुणात अभिमान नाही तो तरुण नाही. माणूस हा आपल्या श्रद्धांचा नेहमीच अभिमान बाळातो. त्यांच्यासाठी प्रसंगी प्राण द्यायला तयार असावं लागतं आणि औदार्य म्हणजे तर तरुणाचा अलंकार ! आपल्या शक्तीचा इतर दुर्बलांच्या संरक्षणासाठी केलेला वापर आपण जगून इतरांना जगविण्याचं अमोल साधन !

6. “एक हजार रुपये ही देखील मोठी रक्कम आहे” या वाक्याचे अर्थ न बदलता नकारार्थी वाक्य कोणते ?
- एक हजार रुपये फार मोठी रक्कम नाही.
  - एक हजार रुपये ही काही लहान रक्कम नाही.
  - एक हजार रुपयाना आज कवडीची किंमत नाही.
  - एक हजार रुपयात आज किराणा देखील होत नाही.
7. ‘रोपटे’ या शब्दाचे अनेकवचन कोणते ?
- रोपटे
  - ✓रोपे
  - रोपटी
  - रोपटं
8. पुढीलपैकी कोणत्या वाक्यात सकर्मक क्रियापद आहे ?
- आज भाऊबीज आहे.
  - अजिंक्य उदया नागपूरला जाईल.
  - काल खूप पाऊस पडला.
  - अबोली निबंध लिहिते.
9. ‘अति शहाणा त्याचा बैल स्किमा’ या म्हणीचा योग्य अर्थ कोणता ?
- खूप हुशारीने फायदा होतो.
  - आपल्या ऐप्टीनुसार खर्च करावा.
  - वाजवीपेक्षा जास्त शहाणपण नुकसानकारक ठरते.
  - अति हुशार माणसाची कोणतीही गोष्ट विकल्या जाते.
10. ‘मी स्वतः त्याला पाहिले.’ या वाक्यातील अधोरेखित सर्वनामाचा प्रकार कोणता ?
- प्रश्नार्थक
  - संबंधी
  - आत्मवाचक
  - दर्शक
11. पुढीलपैकी गुणविशेषणाचे उदाहरण कोणते ?
- गोड केळी
  - वीस आंबे
  - तिप्पट अंतर
  - चार चाकी
12. ‘खग’चा समानार्थी शब्द कोणता ?
- भूगोल
  - खगोल
  - पक्षी
  - अंतराळ
13. ‘पृथ्वी सूर्याभोवती फिरते’ या वाक्याचा काळ कोणता ?
- साधा वर्तमानकाळ
  - अपूर्ण वर्तमानकाळ
  - पूर्ण वर्तमानकाळ
  - भविष्यकाळ

15. पुढीलपैकी योग्य सामान्यरूप ओळखा :
(1) फडक्यांना   (2) फडकेला   (3) फडकीला   (4) फडकेली

पुढील कविता वाचून प्रश्न-क्रमांक 16 ते 19ची उत्तरे दिलेल्या पर्यायातून निवडा

उठनी प्रभावीत ती मधमाशी

जाते की मधु भिल्हायासी ॥

थेबे थेबे साठवि त्यासी

उद्योगी मोठी ॥१॥

आव्स तिजला ठाऊक नाही

सर्व दिवस ती खपते पाही ॥

थंडी ऊन म्हणेना काही

उद्योगी मोठी ॥२॥

ગોડ ગોડ મધ નિપટુની ઘેતે ।

थोडा म्हणूनी मुळी न रुसते ॥

साठवुनी ती जपुनि ठेवते

उद्योगी मोठी ॥३॥

थोड़ाही गुण मिळता ध्यावा

साठा त्याचा नित्य करावा ॥

कोणालाही तो शिकवावा

ठेवा हे चित्ती ॥४॥

16. मधमाशी आपुणास कोणत्या गोष्टीचा साठा करण्याची शिकवण देते ?
(1) गुणांचा   (2) कामाचा   (3) धनाचा   (4) मधाचा

17. मधमाशी दिवसभर काय करते ?
(1) मध पिते   (2) कष्ट करते   (3) विश्रांती घेते   (4) मध विकते

18. मधमाशीच्या अंगी कोणता गुण आहे ?
(1) खादाडपणा   (2) सुस्तपणा   (3) उद्योगीपणा   (4) आव्हशीपणा

19. 'संचय करणे' यासाठी कोणता समानार्थी शब्द कवितेत आला आहे ?
(1) संचित करणे   (2) जमवणे   (3) निपटून घेणे   (4) साठवणे

20. पुढीलपैकी शुद्ध शब्द कोणता ?
(1) वाढमय   (2) वांगमय   (3) वाक्मय   (4) वांडमय

مندرجہ ذیل اقتباس کا بغور مطالعہ کیجئے اور دیے گئے سوالات کے جوابات صحیح تبادل میں سے منتخب کر کے

نشاندہی کریں: (31 سے 34)

نصیحت کرنے کے ہمیشہ دو طریقے ہوتے ہیں۔ ایک بلا واسطہ، دوسرا بالواسطہ۔ لیکن بالواسطہ نصیحت کا طریقہ سب سے زیادہ موثر ثابت ہوا ہے۔ بلا واسطہ نصیحت کا اثر سنئے والے پر محض ایک نظریہ کا سا ہوتا ہے اور نہ ہی یہ نصیحت زیادہ دیر تک یاد رہ پاتی ہے۔ جب کہ بالواسطہ نصیحت ہمیشہ نہایت کارگر ثابت ہوتی ہے۔ انسانی فطرت کا تقاضہ ہے کہ جب کوئی بات منوع قرار دے دی جاتی ہے تو اس کی طرف طبیعت خواہ خواہ زیادہ مائل ہوتی ہے۔ یہ چیز طرح طرح سے دل بھاتی ہے۔ لیکن جب اس چیز کا نقشہ اچھی طرح دکھا کر اس کے جملہ مصائب کی تفصیل من و عن پیش کر کے اس سے احتراز کرنے کے لئے کہا جائے تو طبیعت فوراً قبول کر لیتی ہے۔

.31. نصیحت کا کون سا طریقہ سب سے زیادہ موثر ہے؟

(1) بلا واسطہ

(2) بالواسطہ

(3) براہ راست

(4) راؤ راست

.32. کون سا طریقہ محض ایک نظریہ کا سا ہوتا ہے؟

(1) بلا واسطہ

(2) بلواسطہ

(3) براہ راست

(4) راؤ راست

.33 کسی باتوں کی طرف طبیعت خواجوہ مائل ہوتی ہے؟

- (1) متاروف
- (2) موافق
- (3) منوع
- (4) ممنون

.34 من و عن کا مفہوم کیا ہے؟

- (1) تفریق
- (2) ہوبھو
- (3) الگ
- (4) زائد

.35 ایسا، کیسا اور پیسہ ان الفاظ کی مناسبت سے درج ذیل میں سے کون سا متبادل صحیح ہوگا؟

- (1) لے مجھول
- (2) لے معروف
- (3) لے لین
- (4) لے مختفی

.36 اسم کی وہ حالت جسے ہم صرف سمجھ دکتے ہیں یا محسوس کر سکتے ہیں۔ کیا کہلاتا ہے؟

- (1) اسم مشتق
- (2) اسم عددی
- (3) اسم جامد
- (4) اسم کیفیت

.37. 'بے وقت ضرورت کام آئے'، خط کشیدہ لفظ کس کی مثال ہے؟

(1) احتمال

(2) مضارع

(3) مطلق

(4) شرطیہ

.38. جانا 'آتا' بیٹھنا یہ الفاظ کس فعل کو واضح کرتے ہیں؟

(1) فعلِ مکانی

(2) فعلِ متعدد

(3) فعلِ لازم

(4) فعلِ ناقص

.39. مکی اور مدنی یہ الفاظ صفت کی کون سی قسم کو ظاہر کرتے ہیں؟

(1) صفتِ نسبتی

(2) صفتِ مقداری

(3) صفتِ عددی

(4) صفتِ ذاتی

.40. اُسے اپنی غربت کا احساس ہو رہا تھا۔ خط کشیدہ لفظ سے مسلک صحیح تبادل کون سا ہو گا؟

(1) ماضی استمراری

(2) ماضی بعید

(3) ماضی مطلق

(4) ماضی احتمالی

رات دن گردش میں ہے سات آسمان ہو رہے گا کچھ نہ کچھ گھبرا میں کیا

درج بالا شعر میں صنعت کی کون سی قسم استعمال ہوئی ہے؟

(1) صنعتِ مبالغہ

(2) صنعتِ تمجیح

(3) صنعتِ تضاد

(4) صنعتِ استعارہ

مولانا شبیل نعمنی کی نامکمل تصنیف کون سی تھی؟

(1) "سیرت عائشہ"

(2) "الفاروق"

(3) نقوشِ سلیمانی

(4) "سیرتُ الْبَنِی"

درج ذیل میں سے کون سی شخصیت بیک وقت مقبول صحافی، ادیب اور انشا پرداز تھے؟

(1) کرشن چندر

(2) کلیم الدین احمد

(3) مشی پریم چند

(4) سرسید احمد خان

لوہے کے پختے چبانا : نہایت مشکل اور سخت کام کرنا۔

: بہت زیادہ محنت و مشقت کرنا۔

(1) روح فتا ہونا

(2) آنکھیں پھوڑنا

(3) پاپڑ بیلنا

مکتب - ..... مکتب

(1) مطلوبات

(2) مکتابات

(3) مکتوبات

(4) مطالب

46. فقیرانہ آئے صدا کر چلے۔ میاں خوش رہو ہم دعا کر چلے۔

درج بالا خط کشیدہ الفاظ سے مسلک مناسب تبادل کون سا ہے؟

(1) سبب

(2) طرح

(3) قانیہ

(4) روایف

47. درج ذیل میں سے کون کی تصنیف علامہ اقبال کی نہیں ہے؟

(1) باعث درہ

(2) لوح محفوظ

(3) بالی جبریل

(4) ضرب کلیم

48. خدا کی تعریف و توصیف : حمد

..... خدا کی تعریف کے ساتھ دعا :

(1) منقبت

(2) نعمت

(3) قصیدہ

(4) مناجات

سوال کرنے والا :

(1) مسیح

(2) مسائل

(3) سائل

(4) محمد

.50 درج ذیل میں سے کون سے رباعی کا موجود کون ہے؟

(1) حآلی

(2) رودکی

(3) سالک

(4) میرانیس

.51 درج ذیل میں سے کون سا شاعر غالب کے ہم عصر نہیں تھے؟

(1) مومن خاں مومن

(2) ذوق

(3) شیفتہ

(4) جگر مراد آبادی

.52 ہر بڑ کے بیان کردہ پانچ مراحل میں سے تیسرا مرحلہ کون سا ہے؟

(1) تہبید

(2) اظہار مقصد

(3) فہماش سبق

(4) اعادہ

.53. جس جملے میں بیک وقت دو فعل استعمال کیے جاتے ہیں اُسے فعل کی کون سی قسم کہتے ہیں؟

(1) فعل ناقص

(2) فعل مجهول

(3) فعل مکانی

(4) فعل مرکب

.54. درج ذیل میں سے کون سا تبادل لغوی ترتیب کی مناسبت سے صحیح ہوگا؟

(1) بارش، شہنائی، یاس

(2) شہنائی، یاس، بارش

(3) یاس، بارش، شہنائی

(4) یعنیوں تبادل غلط

.55. ”ان لوگوں کے لیے اللہ اور اُس کا رسول کافی ہے۔“

خط کشیدہ لفظ سے متعلق رکھنے والا تبادل کون سا ہے؟

(1) ضمیر اشارہ

(2) ضمیر شخصی

(3) ضمیر استفہامیہ

(4) ضمیر موصولہ

.56. ”کچھ تو کیجیے کی میں کس قدر انتظار کرتا ہوں۔“

(1) مرکب جملہ

(2) مفرد جملہ

(3) استفہامیہ جملہ

(4) مخلوط جملہ

مندرجہ ذیل نظم کا بغور مطالعہ کیجیے اور دیے گئے سوالات کے مقابل میں سے صحیح مقابل کی شاندی کیجیے : (60 سے 57) ۔

چشتی نے جس زمیں پر پیغام حق سنایا   ناک نے جس چمن پر وحدت کا گیت گایا
تاتاریوں نے جس کو اپنا وطن بنایا   جس نے ججازیوں سے دشت عبور چھڑایا
میرا وطن وہی ہے میرا وطن وہی ہے

57۔ پیغام حق کس نے سُنا یا؟

- (1) ناک نے (2) چشتی نے (3) تاریوں نے (4) جازیوں نے

58. حیران ہونے والی قوم کون سی تھی؟

- (1) پوتانی (2) ترکی (3) تاتاری (4) جازی

.59. وحدت کی لئے سے کیا مراد ہے؟

- (1) ایکٹہ کی تعلیم (2) قومی سمجھتی (3) وحدانیت کی تعلیم (4) تصوف

60 . میر عرب سے مراد کون ہیں؟

- حضور اکرم (1)

حازی (2)

ك (3)

۴۷